

Asia: VN/18657/2021

Valtioneuvoston asetus sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sähköinen liikenne ry kiittää mahdollisuudesta kertoa näkemyksiään sähköisen raskaan liikenteen kehittämiseen tarkoitetusta ekosysteemituesta.

Asetusehdotus tukee päästövähennystavoitteiden saavuttamista:

Asetuksessa säädetään valtion talousarviossa sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen osoitetun valtionavustusmäärärahan käyttötarkoituksesta ja myöntämismenettelyistä.

Asetusehdotus ekosysteemituesta sähköisen raskaan liikenteen kehittämiseen on ajoitukseltaan oikea ja tarpeellinen toimenpide. Suomen hiilineutraaliustavoitteen ja tieliikenteen päästövähennystavoitteiden kannalta raskaan liikenteen sähköistyksellä on merkittävä rooli.

Näkymät raskaan liikenteen sähköistymiseen:

EU:n päästövähennystavoite, tehostuvat ajoneuvojen päästöstandardit sekä älykkään ja kestävä liikemisen strategia osoittavat yhä selkeämmin tieliikenteen sähköistymisen pääasialliseksi keinoksi kohti puhtaampaa liikennettä.

Autovalmistajien strategiavalinnoissa sähköistymisestä on tullut tärkein keino päästövähennysten aikaansaamisessa myös raskaamman liikenteen osalta tällä vuosikymmenellä.

Suuritehoisten latausratkaisujen, akkuteknologian ja digitalisaation kehitys luovat hyvän perustan ottaa käyttöön raskasta liikennettä palvelevat latauspalvelut sekä päästöttömät sähkökäyttöiset ajoneuvot.

Raskas liikenne sähköistyy jo lähivuosina lähtien kaupunkilogistiikasta:

Yritysten kasvava kiinnostus kohti puhtaampaa logistiikkaa sekä sarjatuotantoon perustuvien täyssähkökuorma-autojen tulo markkinoille vuonna 2022 laajentavat liikenteen sähköistymisen myös raskaampaan liikenteeseen.

Kuljetuspalveluiden ostajien vaatimukset puhtaiden ajoneuvojen käytöstä asettavat kalustoon investoivat toimijat haastavaan asemaan. Palveluketjun kehityksen välttämättömänä edellytyksenä ovat sähköisten kuorma-autojen saaminen markkinoille sekä niiden käyttöön soveltuvat latausratkaisut ja -palvelut.

Pilottien ja liiketoimintalähtöisten hankkeiden kautta sähköiseen raskaampaan liikenteeseen:

Valmistelussa olevan hankintatuen laajentaminen vuonna 2022 täyssähkökuorma-autoihin on perusteltu markkinan käynnistämiseksi ja ensimmäisten toimijoiden riskien kohtuullistamiseksi. Alkuperäinen tuki tarvitaan raskaan liikenteen ja hyötyajoneuvojen sähköistymisen käynnistymiseksi. Konversiotuki vahvistaa kotimaisen sähköisten ajoneuvojen osaamispuheen kehitystä edistäen osaltaan raskaan liikenteen sähköistymisen kehitystä.

Suunnitellulla ekosysteemiavustuksella sähköisen raskaan liikenteen kokeilu ympäristöihin sekä teknologia- ja palvelukehityshankkeisiin on merkittävä vaikutus täyssähköisten kuorma-autojen, hyötyajoneuvojen ja työkoneiden hankintapäätöksiin.

Liiketoimintaympäristöön perustetut yritysvetoiset hankkeet, joista niihin osallistuvilla on mahdollisuus saada käyttökokemuksia ja kerryttää osaamista sähköisen raskaan liikenteen kokonaisratkaisusta edistävät parhaiten uuden teknologian käyttöönottoa.

Yhteistyö kaupunkien sekä tutkimusyhteisöjen kanssa on välttämätöntä osaamis pohjan laajentamiseksi.

Onnistuneet hankkeet tuottavat globaaleilla markkinoilla kasvavia yrityksiä aivan samoin kuin henkilöautojen latausratkaisujen ja –palveluiden alueella olemme nähneet.

Kehitysinvestointien takaisinmaksuaikaa ja toimijoiden riskiä pienennetään suuntaamalla oikeantasoisia tukiresursseja myös kypsemmässä vaiheessa oleviin teknologioihin, joiden käynnistyminen ilman tukea olisi epävarmaa. Lyhyen tähtäimen onnistumiset ja tulokset ovat tärkeitä koko sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemiselle kehitykselle pitkällä aikavälillä.

Uusien innovaatioiden ja liiketoimintakehityksen ohella myös logistiikka- ja terminaalioperaattoreiden selvityshankkeet sekä demonstraatiot ovat ensiarvoisen tärkeitä raskaamman sähköisen liikenteen kaupallistamisessa.

Kokeellisen kehittämisen ohella teollinen tutkimus luo pitkäjänteisen perustan kehittää sähköisen raskaan liikenteen osaamista, jota voidaan hyödyntää tulevaisuuden tarpeita palveleviin teknologioihin ja innovaatioihin.

Skaalautuvat yhteiskäyttöiset latauskentät ovat välttämättömiä sähköistymisen kehitykselle:

Raskaan liikenteen latauspisteiden vaatiman tilantarpeen huomioiminen kaavoituksessa sekä varautuminen suuritehoisten latauskenttien sähkönjakeluun sekä lataustehojen kasvuun on tärkeä ennakoita hankkeiden ja kokeiluympäristöjen mahdollistamiseksi.

Yhteiskäyttöiset latauskentät kaupunkiseudulla palvelevat parhaimmillaan monipuolisesti täyssähköisiä kuorma-autoja, hyötyajoneuvoja sekä työkoneita. Voimakkaasti sähköistyvän bussiliikenteen latausinfrastruktuurin hyödyntäminen muun raskaan liikenteen lataustarpeisiin on kustannustehokasta.

TEN-T ydinverkko ja kattava verkko sekä kaupunkisolmukohdat ovat luontevia sijoituskohteita suuritehoisille latauskentille ja –asemille palvelun raskaan liikenteen sähköistymistä pitkälle tulevaisuuteen. Varikko- ja pysäköintialueet tarjoavat luontevia latausasemien sijoituspaikkoja esimerkiksi edullisempaan ja pienempitehoiseen yön yli lataukseen, jolloin latauspisteitä voi olla enemmän.

Digitaalisilla palveluilla mahdollistetaan sujuva lataus ja häiriötön logistiikka sekä latauksen optimointi hinnan mukaan.

Käytännön kokeilu ympäristöihin tarvitaan kannustimia ja yhteistyötä:

Raskaan sähköisen liikenteen kokeilu ympäristöihin kohdistettavalla ja oikein mitoitettulla tuella kannustetaan yksityisen ja julkisen sektorin sekä tutkimusyhteisöjen toimijoita yhteistyöhön sekä perustamaan kokeilu ympäristöjä, jotka vastaavat arkipäivän sähköistymisen haasteisiin ja talouden toimijoiden tarpeisiin.

Kokeilu ympäristön perustaminen on yksittäiselle toimijalle taloudellisessa ja lupamielessä haasteellinen. Kokeilu ympäristöjen skaalautuminen monipuoliseksi verkostoksi ja kokonaisuudeksi nopeuttaa innovaatioiden käyttöönottoa.

Palveluja ja tuotteita hankkivat ja käyttävät tahot tarvitsevat tukea luodakseen alustoja, joilla mahdollistetaan sähköisten raskaan liikenteen operointi ja saadaan oppeja uusista toimintamalleista. Kokeilukulttuurin edistäminen on raskaan liikenteen sähköistymisen edistämiseksi tärkeää.

Sähköinen liikenne ja energijärjestelmä integroituvat digitaalisesti:

Kaupunkilogistiikasta alkavan raskaan liikenteen sähköistymisen myötä myös lataustehoja kasvatetaan ja latausasemat laajentuvat suuritehoisiksi jopa yli megawatin

latauskentiksi nostamalla investoinnit kertaluokkaa suuremmiksi.

Sähköautojen ja älykkään latausinfrastruktuurin myötä liikenne integroituu vahvemmin

osaksi älykästä energiajärjestelmää. Kaksisuuntainen lataus, sähkövarastot, digitaaliset palvelut mahdollistavat tehokkaammin päästöttömän sähkön käytön liikkumiseen.

Heikki Karsimus, Toimitusjohtaja, Sähköinen liikenne ry

Matti Rae, Hallituksen puheenjohtaja, Sähköinen liikenne ry

Karsimus Heikki
Sähköinen liikenne ry